

“Тасдиқ мекунам”
Директори Институти илмию
тадқиқоти гидротехникӣ ва мелиоратсияи
Вазорати энергетика ва захираҳои оби
Ҷумҳурии Тоҷикистон
н.и.и., дотсент Умаров Д.М

соли 2026

ХУЛОСАИ

**ИНСТИТУТИ ИЛМИЮ ТАДҚИҚОТИ ГИДРОТЕХНИКӢ ВА
МЕЛИОРАТСИЯИ ВАЗОРАТИ ЭНЕРГЕТИКА ВА ЗАХИРАҲОИ
ОБИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

Кори диссертационии Олимзода Қутбиддин Зайнуддин дар мавзӯи: *“Омӯзиши омилҳои асосии ташаккул ва истифодабарии оқилонаи захираҳои оби дарёи Зарафшон (Ҷумҳурии Тоҷикистон)”* барои дарёфти дараҷаи унвони илмии номзоди илмҳои техникӣ аз рӯйи ихтисоси 2.1. Геология, геодезия, гидрология, сохтмон, меъморӣ (2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия) дар шуъбаи истифодабарии ҳоҷагии оби Муассисаи давлатии Институти илмию тадқиқоти гидротехникӣ ва мелиоратсияи Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро карда шудааст.

Дар чарағни омода намудани диссертатсия Олимзода Қутбиддин Зайнуддин дар мавзӯи: *“Омӯзиши омилҳои асосии ташаккул ва истифодабарии оқилонаи захираҳои оби дарёи Зарафшон (Ҷумҳурии Тоҷикистон)”* барои дарёфти дараҷаи унвони илмии номзоди илмҳои техникӣ аз рӯйи ихтисоси 2.1. Геология, геодезия, гидрология, сохтмон, меъморӣ (2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия) унвонҷӯи Муассисаи давлатии паҷуишгоҳи илмию тадқиқоти гидротехника ва мелиоратсияи Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шумор мерафт.

Олимзода Қутбиддин Зайнуддин, соли 2008 Донишгоҳи аграрии Тоҷикистонро бо ихтисоси “Мелиоратсия таҷдидсозӣ ва ҳифзи замин” хатм намудааст.

Дар давраи омодакунии диссертатсия аз соли 2015 бо Қарори шурои илмии Муассисаи давлатии паҷуишгоҳи илмию тадқиқоти гидротехника ва мелиоратсияи Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон тахти №22, тахти роҳбарии доктори илмҳои кишоварзӣ профессори кафедраи “Истифодабарии системаҳои гидромелиоративӣ” факултети гидромелиоративӣ Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур Раҳматиллоев Раҳмонқул ҳамчун роҳбари илми Олимзода Қутбиддин Зайнуддин дар Муассисаи давлатии

пажуишгоҳи илмию тадқиқоти гидротехника ва мелиоратсияи Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин шуд.

Олимзода Қ. З. имтиҳоноти минимуми номзадиро ба таври зерин:
а) аз фанни “Таърих ва фалсафаи илм” бо баҳои 4 (хуб) аз таърихи 29.05.2019 с., б) аз фанни “Забони хориҷӣ (англисӣ)” аз таърихи 31.05.2019 с. бо баҳои 4 (хуб) ва аз рӯйи ихтисоси 25.00.00 – Илмҳои заминшиносӣ 2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия бо баҳои аъло аз таърихи 16.01.2026 с. бо баҳои 5 (аъло) супоридааст. Ҳамаи имтиҳоноти супоридашуда дар асоси шаходатномаи №1358 аз 19.01.2026 сол ба расмӣ дароварда шудааст.

Олимзода Қутбиддин Зайнуддин корҳои илмӣ-таҳқиқотӣро таҳти роҳбарии Раҳматиллоев Раҳмонқул, доктори илмҳои кишоварзӣ профессори кафедраи “Истифодабарии системаҳои гидромелиоративӣ” факултети гидромелиоративӣ-и Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур иҷро намудааст.

Кори диссертатсионии Олимзода Қутбиддин Зайнуддин дар мавзӯи: “**Омӯзиши омилҳои асосии ташаккул ва истифодабарии оқилонаи захираҳои оби дарёи Зарафшон (Ҷумҳурии Тоҷикистон)**” барои дарёфти дараҷаи унвони илмӣ номзоди илмҳои техникӣ аз рӯйи ихтисоси 2.1. Геология, геодезия, гидрология, сохтмон, меъморӣ (2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия) дар ҷаласаи шурои илмӣ Муассисаи давлатии паҷуишгоҳи илмию тадқиқоти гидротехника ва мелиоратсияи Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон аз “28” январи соли 2026, №1 муҳокима гардидааст. Ба диссертатсия аз тарафи муқарризон: аълоҷии маорифи ҷумҳурии Тоҷикистон, профессори кафедраи географияи физикии Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни, доктори илмҳои ҷуғрофӣ Муртазоев У.И. ва ходими калонӣ илми МД “ТоҷикНИИГиМ,” Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон, номзоди илмҳои техники Камолитдинов А.К. баҳои мусбат дода шуда, пас аз ислоҳи камбудҳо ба зинаи навбатии Ҳимоя тавсия карда шудааст.

Айни замон Олимзода Қутбиддин Зайнуддин дар Муассисаи давлатии паҷуишгоҳи илмию тадқиқоти гидротехника ва мелиоратсияи ВЭ ва ЗОҶТ ба ҳайси сародори шӯъбаи “Истифодабарии хоҷагии об” фаъолият мекунад.

Оид ба натиҷаи баррасии диссертатсия дар мавзӯи “**Омӯзиши омилҳои асосии ташаккул ва истифодабарии оқилонаи захираҳои оби дарёи Зарафшон (Ҷумҳурии Тоҷикистон)**” чунин хулоса қабул карда шуд:

- диссертатсияи Олимзода Қутбиддин Зайнуддин дар мавзӯи “Омӯзиши омилҳои асосии ташаккул ва истифодабарии оқилонаи захираҳои оби дарёи Зарафшон (Ҷумҳурии Тоҷикистон)” аз рӯи мазмун, самти мақсаднок ва усулҳои методологӣ ба таври комил ба шиносномаи

ихтисоси 2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия мувафиқат мекунад ва ба соҳаи илмҳои техникаи таалуқ дорад;

- алоқамандии мавзӯи диссертатсия бо вазифаҳои афзалиятноки пешрафти илмию техникаи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мувафиқат мекунад. Он ба омӯзиши равандҳои ташаккули, идоракунӣ, истифодабарӣ ва ҳифзи захираҳои обӣ дар шароити таъсири тағйирёбии иқлим равона шуда, ба омӯзиши омилҳои асосии ташаккул ва истифодаи оқилонаи захираҳои оби дарёи Зарафшон, аниқ кардан ва арзёбии вазъи кунунии миқдори захираҳои оби рӯизаминии ин ҳавза бахшида шудааст ва он барои ҳоҷагии оби ҳавза мансуб меёбад.

- натиҷаҳо ва нуктаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар мақолаҳои илмӣ муаллиф ҳамчунин ба инъикос ёфтаанд. Оид ба мавзӯи диссертатсия 5 мақола дар маҷаллаҳои тақриршаванда ва эътирофнамудаи КОА-и назди Президенти ҶТ; 20 мақола дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ; 5 мақола дар дигар маҷаллаҳо пешниҳод гардида, 3 дастури таълимиву методӣ нашр гардидаанд;

- саҳми шахсии муаллиф дар таҳлили маълумоти адабӣ, муайянсозӣ ва ҳалли вазифаҳои таҳқиқотӣ, гузаронидани таҷрибаҳои лабораторӣ, таҳлили натиҷаҳои бадастомада, инчунин дар таҳияи нуктаҳои асосӣ ва хулосаҳои диссертатсия ифода меёбад.

Олимзода Қутбиддин Зайнуллоҳ дар мавзӯи *“Омӯзиши омилҳои асосии ташаккул ва истифодабарии оқилонаи захираҳои оби дарёи Зарафшон (Ҷумҳурии Тоҷикистон)”* ба таври комил ба рамзи ихтисоси 2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия мувафиқат мекунад:

Б.1. Хусусиятҳои хоси ҳолати ниҳони сектори оби ҳавзаи дарёи Зарафшон

Б.2. Хусусиятҳои хоси рёҷаи гидрологии дарёи Зарафшон

Б.3. Дурнамои беҳтаркунии рёҷаи гидрологии шохобҳои асосии обтаъминкунии ҳудуди тоҷикистони ҳавзаи дарёи Зарафшон.

Саҳми шахсии муаллиф дар коркард ва таҳияи ҳадаф, вазифаҳои таҳқиқотӣ, усулҳо ва тарзи ҳалли онҳо, асосноккунии муқаррароти илмӣ ташаккули рёҷаи гидрологии дарёи Зарафшон ва шохобҳои он иборат аст, Гузаронидани корҳои саҳроӣ, экспедитсионӣ, таҳлили натиҷаҳои ба даст омада бо додани тавсияҳои амалии асоснок ва интишори натиҷаҳои асосии таҳқиқотӣ муаллиф ба ҳисоб мераванд.

Навгониҳои кори илмӣ - таҳқиқотӣ

1. Тавсифномаҳои аниқшудаи ҷараёни солоне, зарби вариатсия ва ассиметрияи дарёи Зарафшон ва шохобҳои калони он;

2. Бузургҳои ҳисобии элементҳои мувозинаи обӣ дар зери таъсири тағйирёбии шароитҳои иқлимӣ;

3. Баҳодиҳии пешакии таксимоти дохилисолонаи чараёни об аз минтақаи обғундорӣ дар шароити тағйирёбии иқлим дар давраи то соли 2050 дода мешавад;

4. Баҳодиҳии тағйироти имконпазири тавсифномаи иқлимии минтақаи ҳавзавии Зарафшон ва чарёни солонаи обғундорӣ он аз рӯи сценарияҳои гуногуни тағйирёбии иқлим дар давраи то соли 2050;

5. Гузаронидани мувозинаи гидроэкологии дарёи Зарафшон ва шохобҳои асосии он (дарёи Мастҷох, Киштутдарё, Моғиёндарё).

Мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон нашргардида:

1. Олимов К.З. Муносибати нав ба идоракунии захираҳои об дар ҳавзаи дарёи Зарафшон [Матн] / Қ.З. Олимов, И.И. Саидов, // Маҷаллаи “Кишоварз” №1. ISSN 2074-5435. UDC 517+ (474,5). — Душанбе. - 2019. Ҷумҳурии Тоҷикистон. - С. 110–116.

2. Олимов К.З. Сохторҳои зидди сел дар баъзе минтақаҳои ҳавзаи дарёи Зарафшон ва чораҳои пешгирии георискҳо [Матн] / А.А. Каримов, К.З. Олимов // Маҷаллаи Кишоварз №2 ISSN 2074-5435 UDC 626.01. - Душанбе. - 2019. Ҷумҳурии Тоҷикистон. - С. 147-149.

3. Олимов К.З. Методология ва методологияи таҳияи нақшаи ҳавзаи идоракунии захираҳои оби дарёи Зарафшон [Матн] / К.З. Олимов, И. Саидов, // Ахбори Академияи илмҳои Тоҷикистон. Кафедраи илмии физика, математика, химия, геология ва техникаи №3 ISSN 0002-3485 UDC 626.81. - Душанбе. - 2019. Ҷумҳурии Тоҷикистон. - С. 101-111.

4. Олимов К.З. Хусусиятҳои хоси речаи гидрологии шохобҳои асосии дарёи Зарафшон ва дурнамои ҷамоҳангсозии таъсири он ба соҳаҳои иқтисодиёту кишоварзӣ [Матн] / Қ.З. Олимов // Маҷаллаи “Кишоварз” №1. ISSN 2074-5435. ТДУ 502/504: 551.48: 626.81— Душанбе. - 2025. - С. 165–170.

Мақолаҳо дар маводҳои конференсияҳо:

1. Олимов К.З. Тавозуни хоҷагии оби ҳавзаи дарёи Зарафшон [Мастҷох] / И.И. Саидов, К.З. Олимов, // Маҷмӯаи мақолаҳои илмии кормандони соҳаи оби Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҶИЛДИ II УДК 626,80 / 628,163 Душанбе - 2017 Ҷумҳурии Тоҷикистон - С. 64–69.

2. Олимов К.З. Оид ба баъзе ҷанбаҳои идоракунии хифзи захираҳои оби дарёи Зарафшон бо назардошти тағйирёбии иқлим [Матн] / Қ.З. Олимов // Маҷаллаи “Илм ва инноватсия” №1 ISSN 2312-3648. — Душанбе. – 2017 Ҷумҳурии Тоҷикистон - С. 212–216.

3. Олимов К.З. Масъалаҳои таъмини амнияти гидроэкологии ҳавзаи дарёи Зарафшон [Матн] / И.И. Саидов, Қ.З. Олимов // Маҷмӯаи мақолаҳои илмии кормандони соҳаи оби Ҷумҳурии Тоҷикистон УДШ 556,52 (571,5+517) Душанбе – 2018 Ҷумҳурии Тоҷикистон - С.191 – 197.

4. Олимов К.З. Ҳаҷми умумии захираҳои оби мавҷуда барои мақсадҳои ирригатсионӣ ва майдонҳои обёришаванда дар ҳавзаи дарёи Зарафшон [Матн] / Қ.З. Олимов, И. Саидов, // Маҷмуаи асарҳои илмӣ коркунони хоҷагии оби РСС Тоҷикистон, ЧИЛДИ II. – Душанбе – 2020. Ҷумҳурии Тоҷикистон - С.140-148.

5. Олимов К.З. Вазъи кунунӣ ва таҳлили захираҳои оби заминӣ ҳавзаи дарёи Зарафшон [Матн] / И.И.Саидов, Қ.З. Олимов // Маҷмуаи мақолаҳои илмӣ кормандони соҳаи оби Ҷумҳурии Тоҷикистон, ЧИЛДИ II. UDC 626.80; 627.83. - Душанбе. - 2020. Ҷумҳурии Тоҷикистон - С. 157-172.

6. Олимов К.З. Таджикистан как передовая страна в развитии водных ресурсов и охране природы страны. [Текст] / Олимов К.З., Разокова Г.Т. // Материалы научный журнал «НАУКА И ИННОВАЦИЯ» Национальный Университет Таджикистана

№ 2 28.04.2017 г., ISSN 2312-3648 Республика Таджикистан - С. 186-188

7. Олимов К.З. Некоторые пути решения вопросов водопользования в условиях рыночных отношений в Таджикистане и управление водными ресурсами на уровне хозяйств [Текст] / Олимов К.З. // Материалы Сборник статей, посвящённый международному году водного сотрудничества. Министерство мелиорации и водных ресурсов Республики Таджикистан, Государственное Учреждение «Таджикский научно- исследовательский Институт гидротехники и мелиорации» (ГУ «ТаджикНИИГиМ») 25.07.2013г. Республика Таджикистан - С. 106 -110

8. Олимов К.З. К вопросу управления водными ресурсами [Текст] / Олимов К.З., Разокова Г.Т.// Материалы Сборник статей, посвящённый международному году водного сотрудничества. Министерство мелиорации и водных ресурсов Республики Таджикистан Государственное Учреждение «Таджикский научно- исследовательский Институт гидротехники и мелиорации» (ГУ «ТаджикНИИГиМ») 25.07.2013г. Республика Таджикистан - С. 110 -116

9. Олимов К.З. Совершенствование управления водными ресурсами в рыночных условиях на примере бассейна р. Кафирниган. [Текст] / Олимов К.З., Носиров Н.Қ., Раҳматилов Д.Р. Эшонкулова З.У. // Материалы Сборник статей, посвящённый международному году водного сотрудничества Министерство мелиорации и водных ресурсов Республики Таджикистан Государственное Учреждение «Таджикский научно- исследовательский институт гидротехники и мелиорации» (ГУ «ТаджикНИИГиМ»). 25.07.2013г. Республика Таджикистан - С. 106 -110

10. Олимов К.З. Водные ресурсы и основные ледники Республики Таджикистан Управление водными ресурсами: проблемы и пути устойчивого развития» [Текст] / Алиев К., Джамалов Д., Олимов К.З. Материалы Сборник научных трудов посвящённой 25-летию Государственной независимости Республики Таджикистан и Международному симпозиуму высокого уровня по шестой цели

устойчивого развития-“Обеспечение всеобщего доступа к воде и санитарии” 26.08.2016г. Республики Таджикистан - С.145-147.

11. Олимов К.З. О некоторых аспектах управления формирования, использования и охране водных ресурсов Таджикистана [Текст] / Олимов К.З., Саидов И.И. // Материалы Сборник научных трудов работников водного сектора Республики Таджикистан, посвящённый Международному Десятилетию действий “Вода для устойчивого развития” (2018-2028 гг.). Материалы республиканской научно-практической конференции «Устойчивое использование водных ресурсов, и их влияние на секторы национальной экономики в условиях изменяющегося климата. 31.10.2017г. Республики Таджикистан - С. 25 – 34.

12. Олимов К.З. Природно – климатические и геологические условия исследуемой территории районов республиканского подчинения [Текст] / Олимов К.З., Саидов И.И. // Материалы Сборник научных трудов работников водного сектора Республики Таджикистан, посвящённый Международному Десятилетию действий “Вода для устойчивого развития” (2018-2028 гг.). 20.06.2018г. Республики Таджикистан - С. 300–304

13. Олимов К.З. Влияние изменения климата и деятельности людей на водные ресурсы, и пути их рационального использования для достижения продовольственной безопасности [Текст] / Олимов К.З., Разакова Г.Т., Шарипова А. // Материалы Сборник научных трудов работников водного сектора Республики Таджикистан, посвящённый Международному Десятилетию действий “Вода для устойчивого развития” (2018-2028 гг.). Материалы республиканской научно-практической конференции. 29.09.2021г Республики Таджикистан - С. 70 – 73.

Мақолаҳо дар дигар нашрияҳо:

1. Олимов К.З. Анализ изменения климатических факторов и их влияние на формирование и прогноз стока реки Зеравшан [Текст] / Рахматиллоев Р.Р., Домуллоджанов Д. Х., Олимов К. З., Рахматиллоев Ф. М.// МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ Федеральное государственное бюджетное научное учреждение «Федеральный научный центр гидротехники и мелиорации имени А.Н. КОСТЯКОВА Москва 2024 Материалы Международной научно-практической конференции, 14-15 декабря, Москва. / - М.: ФГБНУ «ФНЦ ВНИИГиМ им. А.Н. Костякова», Российской Федерации 2024. -

Дастури методӣ:

1. Олимов К.З. Д а с т у р а м а л доир ба муайян намудани суръат ва сарфи об бо усули анъанавӣ ва технологияи рақамӣ дар минтақаҳои хизматрасонии АИО / Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон Муассисаи давлатии “ТоҷикНИИГиМ” (Пажуҳишгоҳи илмӣ тадқиқотии гидротехника ва мелиоратсияи Тоҷикистон) Шӯъбаи истифодабарии ҳоҷагии об. Бахшида ба эълон намудани соли 2025

ҳамчун соли байналмилалӣ ҳифзи пирахҳо Дастурамал бо қарори Шӯрои илмӣ Сураҷаласаи № 1 аз «18» январи 2023с) тасдиқ ва қабул шудааст барои чоп намудан тавсия шудааст. (Душанбе “Маркази нусхабарори ва чопи васеъ ZEBRA” 2022. 77 саҳифа Ҷадвал 15 Расм 17 Нақша 1.

Ҷаласа қарор кард:

1. Диссертатсияи Олимзода Қутбиддин Зайнуддин дар мавзӯи: *“Омӯзиши омилҳои асосии ташаккул ва истифодабарии оқилонаи захираҳои оби дарёи Зарафшон (Ҷумҳурии Тоҷикистон)”* барои дарёфти дараҷаи унвони илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 2.1. Геология, геодезия, гидрология, сохтмон, меъморӣ (2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия) қори таҳқиқи анҷомёфта ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Олимзода Қутбиддин Зайнуддин дар мавзӯи: *“Омӯзиши омилҳои асосии ташаккул ва истифодабарии оқилонаи захираҳои оби дарёи Зарафшон (Ҷумҳурии Тоҷикистон)”* барои дарёфти дараҷаи унвони илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 2.1. Геология, геодезия, гидрология, сохтмон, меъморӣ (2.1.37. Гидрологияи хушкӣ, захираҳои обӣ, гидрохимия) бо назардошти ислоҳи эродҳои гирифташуда барои ҳимоя дар шурои диссертатсионӣ 6D.KOA-059 назди Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон тавсия дода шавад.

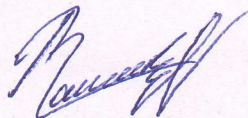
Хулоса дар ҷаласа иштирок доштанд 15 нафар. Натиҷаи овоздихӣ: “Тарафдор”- 15 нафар, “Зид”- 0, “Бетараф”- 0, протоколи №1 аз 28 январи соли 2026.

Раис, директори генералии
МД “ТоҷикНИИГиМ,”
ВЭ ва ЗО ҶТ, н.и.и., дотсент

Умаров Д.М.

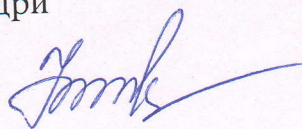
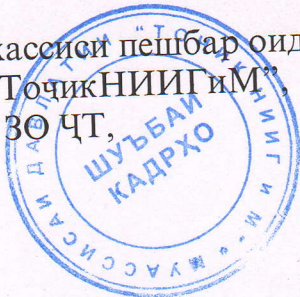
Котиби илмӣ
МД “ТоҷикНИИГиМ,”
ВЭ ва ЗО ҶТ,

Разоқова Г.Т.

Имзоҳои Умаров Д.М. ва Разоқова Г.Т. -ро тасдиқ мекунам:

Мутахассиси пешбар оид ба кадрӣ
МД “ТоҷикНИИГиМ,”
ВЭ ва ЗО ҶТ,

Назарова Ҳ.Т.